

MINISTARSTVO OBRANE
REPUBLIKE HRVATSKE

www.morh.hr

**AUTOR TEKSTOVA,
GRAFIČKO OBLIKOVANJE I PRIJELOM**
Domagoj Vričko, mag. phil.

PODACI, FOTOGRAFIJE I ILUSTRACIJE
MORH, EDA i Creative Commons CC0

RECENZIJA
dr. sc. Vladislav Hinšt

ODOBRILI:
pomoćnik ministra obrane
mr. sc. Roman Mikulić

načelnica Sektora za naoružanje i opremu
brigadirka Jasmina Čaušević

**MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA MATERIJALNE RESURSE
SEKTOR ZA NAORUŽANJE I OPREMU**

Zagreb, travanj 2017.

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo obrane
Uprava za materijalne resurse
Sektor za naoružanje i opremu

EUROPSKA OBRAMBENA AGENCIJA
uloga, misije i zadaće

*SERIJA BROŠURA O SUSTAVU RAZVOJA ISTRAŽIVANJA I
TEHNOLOŠKIH INOVACIJA MATERIJALNO-TEHNIČKIH
SREDSTAVA DVOJNE NAMJENE UZ POTPORU EUROPSKE
OBRAMBENE AGENCIJE KORIŠTENJEM SREDSTAVA IZ
FONDOVA EUROPSKE UNIJE*

Izdanje I.
travanj 2017.

OPĆENITO O EUROPSKOJ OBRAMBENOJ AGENCIJI:

Europska obrambena agencija (European Defence Agency - EDA) je osnovana 2004. godine s ciljem pružanja potpore Vijeću Europske unije i državama članicama u njihovom nastojanju da unaprijede obrambene sposobnosti EU definirane smjernicama **ZAJEDNIČKE SIGURNOSNE I OBRAMBENE POLITIKE EUROPSKE UNIJE - The Common Security and Defence Policy (CSDP)**.

Kao dio Zajedničke vanjske i sigurnosne politike Europske unije (ZVSP), Zajednička sigurnosna i obrambena politika (ZSOP) obuhvaća vojne operacije i civilne misije Unije.

ZSOP pruža politički okvir brojnim stalnim političkim i vojnim strukturama te operacijama u inozemstvu. Godine 1999. uvrštena je u ugovore EU-a, a od 2003. godine strategija na kojoj se temelji ZSOP utvrđuje se europskom sigurnosnom strategijom, dok Ugovor iz Lisabona pruža pravnu jasnoću u vezi s institucionalnim aspektima.

Nakon što je Europski parlament 14. prosinca 2016. godine donio Rezoluciju o provedbi zajedničke vanjske i sigurnosne politike, EDA je učvrstila postojeću, ali i dodatno unaprijedila svoju ulogu u razvoju obrane EU, a osobito u poticanju i koordiniranju razvoja kapaciteta. EDA je navedenom Rezolucijom dobila potporu Europskog parlamenta u jačanju kapaciteta i sposobnosti.

KORISNI KONTAKTI I IZVORI INFORMACIJA:

EUROPSKA OBRAMBENA AGENCIJA

European Defence Agency, Rue des Drapiers, 17-23, B-1050
Bruxelles, Belgium
e: info@eda.europa.eu; w: eda.europa.eu

MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA

Trg N.Š. Zrinskog 7-8, 10000 Zagreb
tel.: 01 4569 964, f: 01 4551 795
e: ministarstvo@mvep.hr, w: www.mvep.hr

MINISTARSTVO OBRANE

Trg kralja Petra Krešimira IV, br. 1, 10000 Zagreb
Uprava za obrambenu politiku
t: 01 4568 454, f: 01 4568 405
Uprava za materijalne resurse
t: 01 4567 633, f: 01 4567 041
e: infor@morh.hr; w: www.morh.hr

MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE

Račkoga 6, 10000 Zagreb
t: 01 6400 660, f: 01 6400 644
e: fondovi@mrrfeu.hr; w: razvoj.gov.hr

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA

Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb
Uprava za industriju, investicije i programe i projekte EU
t: 01 6106 116, 01 3090 665, f: 01 6109 116
e: info@mingo.hr; w: www.mingo.hr

AGENCIJA ZA INVESTICIJE I KONKURENTNOST

Prilaz Gjure Deželića 7, 10000 Zagreb
t: 01 6286 844, f: 01 6286 829
e: info@aik-invest.hr; w: www.aik-invest.hr

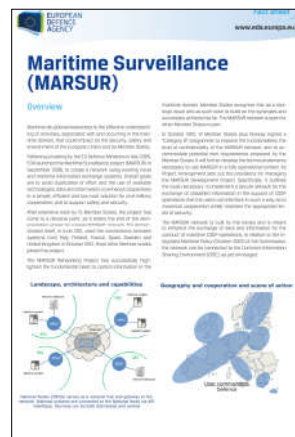
HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

Rooseveltov trg 2, 10000 Zagreb
t: 01 4606 701, f: 01 4606 737
e: industrija@hgk.hr; w: www.hgk.hr

IZVORNI PRIRUČNICI I DRUGA KORISNA LITERATURA

Dostupno na engleskom jeziku na službenim stranicama Europske obrambene agencije (eda.europa.eu).

PRAVNI TEMELJ EUROSKE OBRAMBENE AGENCIJE

Pravni temelj ZSOP-a leži u članku 41. Ugovora o Europskoj uniji (UEU – Ugovor iz Lisabona), koji sadrži opće odredbe o financiranju ZVSP-a i ZSOP-a, a politika se pobliže opisuje u člancima 42. – 46., u poglavlju 2. odjeljku 2. glave V., kao i u protokolima 1., 10. i 11. te izjavama 13. i 14.

U okviru pravnog temelja EDA ključni su dokumenti:

- Odluka Vijeća EU 2011/411/ZVSP od 12. srpnja 2011. o utvrđivanju statusa, sjedišta i načina djelovanja EDA te o stavljanju izvan snage Zajedničke akcije 2004/551/ZVSP,
  - Odluka Vijeća EU 2007/643/ZVSP od 18. rujna 2007. o financijskim pravilima EDA i pravilima javne nabave te o pravilima o financijskim doprinosima iz operativnog proračuna EDA,
  - Odluka Vijeća EU od 24. rujna 2004. o Pravilniku o osoblju EDA (2004/676/EZ),
  - Odluka Vijeća EU od 24. rujna 2004. o pravilima koja se primjenjuju na nacionalne stručnjake i vojno osoblje koji su upućeni u EDA (2004/677/EZ);
  - Posebna uloga Europskog parlamenta u ZVSP-u i ZSOP-u opisana je u članku 36. UEU-a.
- Sve države članice EU osim Danske su članice EDA-e (27 država), dodatno je uspostavljena administrativna suradnja s ne-članicama EU: Norveškom i Švicarskom te Srbijom i Ukrajinom.

GLAVNE MISIJE EUROPSKE OBRAMBENE AGENCIJE

1. Pružanje potpore razvoju europskih obrambenih sposobnosti i vojne suradnje,
2. Poticanje razvoja obrambenih tehnologija i jačanje europske obrambene industrije,
3. Biti poveznica između Vijeća EU i vojno-obrambenih komponenti država članica

„KORISNIČKI KLUBOVI”

EDA potiče DČ da se okupljaju oko zajedničkih interesa i ciljeva u razvoju sposobnosti i individualnih potreba dijeljenjem logističkih, operativnih i obučnih sustava te kapitalnog MTS-a. Do sada su 2 KLUBA pokrenuta i to za zajednički zračni transport (npr. C-27) održavanje i obuka).

POTPORA OPERACIJAMA

EDA nudi potporu zapovjednicima EU operacija ekspertizom i kroz projekte za područja kibernetičke obrane, upravljanja ljudskim resursima, kroz sustav MARSUR, geoprostorni informacijski alat GISMO 2, te ad hoc javne nabave za SATCOM, a u budućnosti MED, CCCM, i STR.

ENERGIJA I ZAŠTITA OKOLIŠA

Cilj je prikupljanjem i analizom podataka razviti sustave učinkovitog korištenja energije, koristiti alternativne izvore, razmjenjivati iskustva u cilju još učinkovitijeg upravljanja energijom uz očuvanje obrambenih sposobnosti.

ZAJEDNIČKE VJEŽBE I OBUKA

U 9 zajedničkih trenažnih (sudjelovalo 20 DČ) AIRLIFT-ova, DČ su uštedjele ukupno 500.000 EUR.

15 DČ sudjeluje u programu zajedničke helikopterske obuke tijekom koje je već provedeno 50 pojedinačnih vježbi s 13.000 sudionika.

BROJ ZAPOSLENIH I POSREDNA ULAGANJA

EDA ima **127 djelatnika**, a u provedbi aktivnosti sudjeluje i **2.500 stručnjaka** raspoređenih u svojim zemljama, članicama i partnerima EDA-e.

Kroz EDA-u je od osnutka (2004.) do svibnja 2016. godine uloženo oko **1 milijardu EUR** u obrambene programe i njihov razvoj.

Napomena: Ova sredstva nisu povučena iz proračuna EDA-e već EK i drugih izvora, ali su usmjeravana kroz EDA projekte.

ČETIRI PRIORITETNA PROGRAMA EUROPSKE OBRAMBENE AGENCIJE

1. BESPOSADNI ZRAKOPLOVNI SUSTAVI (RPAS/UAS)

ELEMENTI: Integriranje vojnih dronova na europskom nebu kroz zajedničke istraživačke i tehnološke programe. Razvoj europskog sustava vojnih korisnika dronova. (Globalno tržište do 2020. iznosit će 10 mlrd. EUR godišnje.) Za razvoj europskog drona nove generacije potrebna je 1 milijarda EUR-a.

2. DRŽAVNI SATELITSKI KOMUNIKACIJSKI SUSTAVI

ELEMENTI: Razvoj GOVSATCOM-a nove generacije do 2025. godine. EDA priprema paket rješenja za razvoj budućih sposobnosti temeljen na ujedinjavanju vojnih satelitskih sustava s komercijalnim sustavima koji udovoljavaju temeljnim kriterijima. Početkom 2017. EDA će dostaviti programski prijedlog daljnjih aktivnosti.

USKLAĐIVANJE POTREBA OBRANE S POLITIKAMA EU-a

Smanjenje negativnog utjecaja EK uredbe REACH na obrambene sposobnosti.

Ključna uloga EDA-e kao vojne poveznice u postupku implementacije inicijative Jedininstvenog europskog neba.

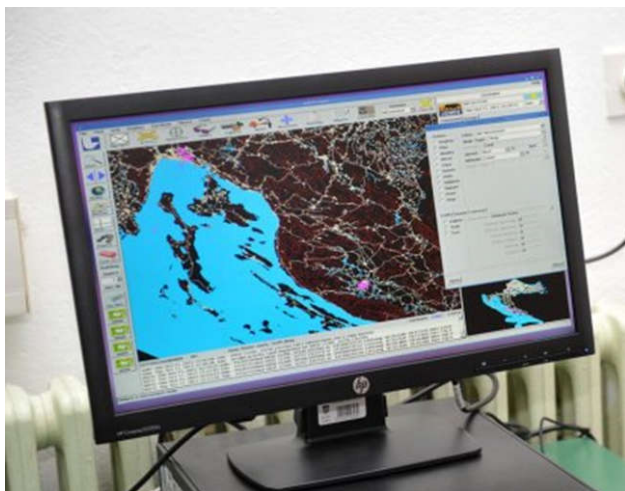

EUROPSKA OBRAMBENA INDUSTRIJA

Lakši pristup informacijama o poslovnim prilikama. Promicanje mogućnosti korištenja sredstava iz EU fondova, povezivanje i partnerstvo kroz ciljane aktivnosti (konferencije, seminari i sl.).

NAPREDNA RJEŠENJA I NEOVISNOST ODRŽAVANJA

Cilj je razvoj kritičnih rješenja i komponenti koje će omogućiti državama članicama EU obrambenu neovisnost (poglavito obzirom na MTS ruskog podrijetla). Kroz 24 EDA projekta od 2004. je investirano više od 180 mil. EUR.

NADZOR MORA (MARSUR)

DČ i EDA potrošili su 2 mil. EUR na razvoj sustava za naprednu razmjenu informacija europskih mornarica. Sustav nadzora mora MARSUR instaliran je u zapovjedništvu Operacije EUNAVFOR MED „SOPHIA” u Rimu.

3. OPSKRBA ZRAKOPLOVA GORIVOM U ZRAKU

ELEMENTI: Pružanje potpore aktivnostima zajedničke i objedinjene nabave (Pooling & Sharing) transportno-tankerskih zrakoplova (Air-to-Air Refueling AAR) za potrebe ratnih zrakoplovstava država članica. Potpora zajedničkoj britansko-francuskoj inicijativi te planu zajedničke obuke. Razvoj AAR sustava za europski zrakoplov A400Ms Atlas.

4. KIBERNETIČKA OBRANA

ELEMENTI: Provođenje istraživačkih i vježbovnih aktivnosti. Razvoj umreženih zaštitnih sustava i paketa sposobnosti prepoznavanja kibernetičkih ugroza za zapovjedništva. EDA je u posljednje 4 godine uložila 2,5 milijuna EUR za razvoj kibernetičke zaštite te je provela procjenu izvodivosti u Centru za kibernetičku sigurnost Europske unije.

GLAVNE AKTIVNOSTI EUROPSKE OBRAMBENE AGENCIJE

ISTRAŽIVANJA I TEHNOLOGIJE (R&T)

Od 2004. kroz 160 projekata EDA je posredno upravljala projektima vrijednim oko 1 milijarde EUR.

U tijeku je priprema provedbe Pilot projekta kojim će u potpunosti samostalno upravljati EDA.

UPRAVLJANJE POTREBAMA VOJNOG ZRAKOPLOVSTVA

Razvoj i harmonizacija zajedničkih sigurnosnih procedura za vojne zrakoplove u Europi. Uštede ostvarene zajedničkim ulaganjem usmjeriti prema razvoju novih zrakoplovnih sustava.

SUSTAVI ZA ZAŠTITU OD IED-a

Pod Programom razvoja zajedničkog mobilnog istraživačko-analitičkog laboratorija od veljače 2016. razvija se sposobnost mobilnog sustava za uklanjanje opasnosti od improviziranih eksplozivnih sredstava (IED).

OBJEDINJENA (ZAJEDNIČKA) NABAVA

Nabava vrijedna 3 milijuna EUR realizirana je kroz objedinjenu nabavu u projektu EU Satcom Market, a kroz objedinjenu nabavu streljiva, provedenu kroz EDA-u, realizirane su potrebe 5 DČ vrijedne ukupno 50 mil. EUR.

